

4 CENTESIMI

Prednjebla per la Monarchia
časna 4 K za 3 mjeseca.
Pojedinačno 4 para.

Abbonamento per la
Monarchia Corone 4
per 3 mesi. Un singolo
numero 4 cent.

Abbonamento per die
Monarchie vierteljährig
4 K, einzelne Nummer
4 Heller.

OMNIBUS

4 PARE

Izlaži svakiutorak, četvrtak i
sabotu u 3 ure po podne.

Ecco ogni Martedì, Giovedì e
Sabato alle 3 p.m.

Erscheint Jeden Dienstag, Do-
nerstag u. Samstag um 3^h nachm.

UZRAVAK + uredništvo

Administrazione & redazione

Administration und Redaktion: Tiskara LAGINJA 1. sr., PULA

Via Sluška hr. 1.

Popis pučanstva.

Koncem ove godine obaviti će se na temelju zakona od dne 29. marta 1889., članak III., popis pučanstva u čitavoj našoj državi. Takav se je popis obavio korijenom godine 1900. zadnji put, a mi, podučeni gorkim izkuštvom, valja, da se na vrijeđe pripravimo za budući popis, a da nas taj nepripravne nezateče.

U postojećem zakonu o popisu pučanstva imade za nas vrlo pogibeljnu rubriku o „obćevnom jeziku“. Tu bi rubriku valjalo promjeniti.

Naši slavenski zastupnici u Beču povestili će reč, kako bi se ova rubrika ispuštilo ili bar uz nju umetnulo i rubriku o „narodnosti“.

Ali dok se to zbutje, moramo ravnati sa postojećim propisima.

Prava svrha popisa jest — ili bi barem moralna bila — znanstvena, osobito na korist statistike, t. j. da se popisom puka dokaže kakav razinjer postoji među narodi živućimi u ovoj državi; kakovi vladaju odnosaji medju pojedinim plemenima; da li je i u kakvoj mjeri pojedina narodnost napredovala ili nazadovala, dotično da li se je pomnožila ili umanjila. Podatci ti jesu od velike važnosti za statistiku dotično za vladu, da može uslijed toga cieniti brojnu i moralnu moć pojedinih plemena, ter da uz mogne urediti svoje postupanje obzirom na promicanje duševnih i materijalnih koristi dotičnoga naroda.

Imade li pako popis puka odgovarati toj važnoj svrhi, obaviti bi se morao posve neprisiljeno, bez svakog pritiska, bez ikakvog upliva. Uspjeh toga popisa imao bi biti zrcalo, u kojem bi se odzivali istiniti i pravi odnosiša svakoga plemena za sebe i jednoga plemena naparem drugonu.

Zakonodavac računao je bez dvojbe jedino na takav popis puka i to mu bijaše zaista jedino pred ocima kada je izdao ovaj zakon.

Nu kod nas vladaju čudovati odnosi.

Kod nas u Austriji se pripoji i najneždužnjemu pitanju preko noći politički značaj. Tako se je zbilj, a bit će bez dvojbe i ovaj put i sa popisom pučanstva.

Na mjesto, da bi služilo svojoj pravoj znanstvenoj svrhi, služiti će raznim političkim strankama u privatne strančarske svrhe. Kako upotrebi svaku priliku, tako su uporabili i zadnji popis od godine 1900. a neima dvojbe, da će upotrebiti i sadašnju priliku.

Medutim nije to ništa tako čudnovata, kako se na prvi pogled čini, već je to naravsko posljedica neprestanog narodnog boja, koji vlasti medju pojedinim narodima.

Uvaži se li to, pruža upravo popis puka pojedinim strankama ili narodnostima najugodniju priliku, da se tim okorište.

Uspjeli popis pučanstva služi za mjerilo oblastim, obzirom na zahtjev pojedinih naroda, da se njihov jezik rabi u javnom životu. Akoprem nije

to načelo opravdano — jer pravica ostane uvjek pravicom, nek ju traži veći ili manji broj osoba — jest ipak žalilje u krijeosti. Ta vidimo danonice i posruđa kako jači slabijega tlači. Radi toga će nastojati sve narodnosti, osobito pako one, koje imadu u svojih rukuh nadvladu po nepravdi, da nabroje što veći broj svojih suplemenika, da sačuvaju tako sebi moći i za budućnost.

Tako će postupati i naši zestok narodni protivnici — Italijani. Oni će se također svakojako moći, upotrebiti ču sva sredstva, da nam ugrabe što više osoba naše krvi i našege jezika, jer se njihovo gospodstvo nadnami temelji na krijeći, te ga mogu jedino krijećom i nadalje pridržati.

Koliko više budu ugrabili ljudi našege roda, tim veći biće će njihov broj a uslijed toga će drzoviti vikati: „eto, toliko i toliko je nas, Vas pako (Slavena) je samo toliko; radi toga je posev naravno, da mi vladamo u ovih krajevih, ne pakao Slaveni.“

Vlada će se obazirati na taj glas, a bojimo se da će ga i uvažiti — kako je to do daša činila.

Protivnici naši napeti će sve sile, da postignu rečenu svrhu. To će njima poći tim lagje za rukom nebudoveryli svi i svagdje nastojali, da nas neprevare, da nikoga našeg roda i jezika medju svoje neupisi.

Ali njim će pomoći ona žalost i sam način popisivanja. Na temelju čl. XIX., spomenuta zakona mora kod popisa svakog kazati kojim se jezikom služi u svakidanjem životu ili koji je njegov obćevni jezik. To je pako ona pogibeljna mreža, u koju se ulovi lako onaj, koji nije oprezan. Eto primjera tomu: Našega puka imade po svih gradiličih Istru. Tuj je nastajan ili dolazi na radnju ili je u službi. U tih gradiliči govor se većinom talijanski. Taj naš puk nauči se za silu kojeg besudu talijanski, te se tim pomaže obće s Talijani. Ali tko će pametan reći, da je on Talijan, jer znade za silu kojeg rodje talijansku?

Ovo vrijedi osobito za nas u Puli. U gradu Puli uslijed upliva mletačke vlade, udomicio se posverma talijanski govor, a ono što nije mlečiću pošlo za rukom, donkonalje je austrijska vlast, koja je uviek do sada podupirala u ovim krajevima Talijane.

U Pulu se danomice seli naš narod hrvatskog plemena, bilo iz naše Istre, ili ostalih hrvatskih krajeva, a i seljenje ostalih slavenskih plemena, Slovenaca, Čeha i Poljaka postaje svake godine sve to veće.

Hrvati i ostali Slaveni koji se presele u Pulu, nadju se najednom okolišenim ljudima, koji govore talijanski, na trgu na cesti, u dučanima čuju jedino talijansku reč, pa se i oni malo po malo upute u taj jezik, koji na našu sramotu, postaje njima u kratko doba obćevni jezik.

Tako imadeo u Puli, zadostni primjer, gdje osobe, koje su pred 5 ili 10 godina dosle u Pulu, nisu znali niti reći talijanski, danas govore

među sobom i sa obiteljim samo talijanski, a djeca njihova ne samo da ne znaju niti riječ hrvatski ili slovenski, već su zanijekali rod svojih otaca i postali tako zagriženi talijani, da u svojem talijanskom fanatizmu prednjuče i samim Talijanima iz krajine.

Koliko će ovakvih Hrvata, Slovaca, Čeha i Poljaka pomnožiti prigodom budućeg popisa pučanstva, broj Talijana Pule i Istre!

Istrani braćo i mi Slaveni Pule, budimo svi na oprezu, da ne zapademo u talijansku mrežu ili da ne dodjedimo medju ljudi, koji nisu ni po rodu ni po jeziku naši. Kada nas budu pitali, kojim se jezikom služimo u svagdanjem životu, kazati valja onaj jezik, kojim govorimo u obitelji, kojeg su nas naučili naši starci, t. j. tkoži hrvatski ili slovenski. Ovaj jezik, kojim se kaštuje služimo u službi, na putu, u poslu nju naš materinski jezik, već onaj kojim govorimo kod kuće sa svojom obitelju.

Gоворим li koji od nas više jezika, to nam može samo jedan biti materinski i ovog moramo proglašiti kao „obćevni jezik“.

Hrvati i braćo Slaveni grada Pule, pokazavimo prigodom dođućeg popisa pučanstva, da u ovom gradu nisu Slavevi samo gostovi, već da su svoji u svojoj kući. Broj Slavena mora u novom popisu kazati i vlasti i Talijani, kako je preko polovice pučanstva grada Pule, Slavenskog pleme.

Tudje poštujmo, a svoju branimo i njim se uviek i pred svakim dićimo!

Pčelarski tečaj u Pazinu.

Učitelj pček skole u Pazinskim Novim bav se ču više vremena pčelarstvom, velikim zauzimanjem i trudom i razborom. Oblasti su mu to već poneki i priznale podporom, ali želi Božji nedostatnimi, jer je naš gosp. Lovro Tomasić mnogo toga potrošio nabavljajući razna uljista i spletci i učedi se čak u Beču razređenom pčelarstvu, o čem ima krasnu svjedočbu.

Tomasićev med izvrstan je sa svake strane, prava pravaca ljekarija.

Građenje pčelarstva u našoj zemlji, u većoj mjeri i racionalno načinom, nego bi se na veliku korist našemu puku, jer je pčelica s jedom strane živi primjer neumornoga rada, nikomu štetnoga, a s druge strane plod njezinoga truda može dobro porabit u obitelji i za prodaju.

Mnoga krajeva Istra su miomirisni i lejkotivni travami i cvećem baš su kao od Boga dati za pčelarstvo na veliko.

Naša „Gospodarska Sveza za Istru“ svrati je pozornost i na tu granu javne privrede i na učitelja, koji se njom bavi velikom ljudstvom.

Tako je dođlo, da se je pobudom Gospodarske Sveze za Istru imalo u Pazinu prva četiri dana ovoga mjeseca vrio uski pčelarski područni tečaj, a to na „Dubrevice“, državnom uzor gospodarstvu, kojim upravlja svake hvalje dostojni gosp. Fran Trampuz, putujući učitelj gospodarstva.

Području je dao poglavito gosp. Lovro Tomasić o pčelarstvu, a mnoge droge koriste stvari seoskog go-podstvarstva otkazao je polaznicima sam g. Trampuz. Zauzimanje za nauku bilo je vrlo veliko i uspjeh poduke podpruu, osobito kao po buda za daljne djelovanje u tom poglodu.

4 HELLER

Za avrisanje objava u Malom opisniku plati se za svaku riječ 2 para. Naučnjava pristupa 30 p.

Per le inserzioni d' avvisi nel «Notiziario d'affari» si paga per ogni parola 2 cent. Taxa minima 2 cent. Taxa ridotta 20 centesimi.

Jedes Wort im „Kleinen Anzeigen“ kostet 2 h. Die niedrigste Taxe 20 centesimi.

Nerijetim slučajem dogodilo se je neko nesporazumjenje glede oblasnika na taj tečaj, od strane nekih kotarskih gospodarskih zadruga, koji bi bili imali, recimo tako, službeno poći na spomenuti tečaj. Hotomidičke krivnje nije bilo ni od Svez, ni od onih zadruga. Drugi put će se i taj nedostatak popraviti.

Broj polaznika bio je za ovaj prvi put baš velik. Osim same dvojice od učiteljskog stališta, svi su drugi bili seljaci, a među njima i takovih, koji se već sami bave pčelarstvom iako u manjoj mjeri.

„Gospodarske Sveze za Istru“ dala je celični trošak nabave nekih pčelinjaka i sprava najmoderne vrsti, te će sluziti kao uzor i pri budućem kojem podučavanju, jer ovo što je bilo ni: poslednje.

Donašamo imena polaznika toga nisega prvega podučnoga tečaja o pčelarstvu u Istri i krajevima od kuda je koji.

- 1. Ladavac Josip, 2. Gortan Anton, 3. Baćac Josip, sv. iz Berma; 4. Antonac Petar Josip Antonov iz Livada; 5. Tončić Ante Čekin, 6. Fakin P., oba iz Zrenja; 7. Lazarčić Mate pok. Jurja, 8. Macuka Josip, 9. Banovac Valentin, 10. Kopitar Marko, sv. iz Supetra u Sumi; 11. Mikićić Ante iz Previza; 12. Franjetić Javor, 13. Buletić Josip, oba iz Boljuna; 14. Matješić Liberat, 15. Ujeđi Petar, 16. Gustin Rikard, 17. Ujeđi Josip, sv. iz Pazina; 18. Opatić Frano, 19. Babić Mate oba iz Cerovlja; 20. Glavaš Blaz iz Bičići (Barbanština); 21. Prodan Ante iz Buzeta-Sv. Ulrik; 22. Vivoda Ante iz Buzeta-Pracana; 23. Klarić Anton iz Buzeta-Jurići, 24. Prodan Josip iz Buzeta-Podranić; 25. Krementić Anton iz Kornića (Krka); 26. Tuhtan Anton in 27. Ritoša Josip, oba iz Trviža; 28. Podkaj Josip iz Podgrad-Stopa; 29. Križman Anton iz Podgrad-Tublje; 30. Velikanica Barbara (učiteljica za ručne radnje) Pazin; 31. Dujmović Jure iz Bakše, 32. Gržinić Ivan u Humu; 33. Kubica Marjan iz Kastva; 34. Modrušan Liberat iz Žminja; 35. Žmuc Ivan iz Pazina; 36. Škrlić Egidi iz Zarečja; 37. Cvitan Josip iz Berma-Roski; 38. Marečić Mate iz Novak (Pazinski); 39. Brajković Stefan iz Berma-Vela Traba; 40. Celić Josip iz Krbuna.

Prema tome diele se polaznici po sudbenim kotarima i mje-trim občinama ovakvo:

I.	Sudb. kotar Kopar:	—
II.	• Poreč:	—
III.	• Buje:	—
IV.	• Motovun: mjestna obč. Oprtalj:	3
V.	• Buset: mjest. obč.	—
VI.	• Podgrad: m. obč.	5
VII.	• Volosko: m. obč.	2
VIII.	• Kastav:	1
IX.	• Labin:	—
X.	• Pula:	—
XI.	• Rovinj:	—
XII.	• Labinj:	—
XIII.	• Cres:	—
XIV.	• Krk: mjest. obč.	2
XV.	• Piran:	—
XVI.	• Pusin: mjest. obč.	—
	Pazin:	19
	Tinjan:	4
	Žminj:	4
	Boljun:	2
	Ukupno:	40

I tog pregleda vidi se, da će se podučavanje morati po vremenu morati držati po raznim sudbenim kotarima, da bude pristupačnije. A to će osobito lakho biti u Voloskom i Krčkom kotaru, pak i u nekim drugim, gdje ima već po koj tečaj, koji se bavi racionalno na pčelarstvom. Neostajmo pri p. v. pokusu.

VIJESTI.

Mjéšne.

Zapljena našeg lista.

Na nalog c. kr. državnog odvjetničeva u Rovinju bio je zaplijenjen jedan dio "Omnibus" od prošle subote i to od talijanskog članka, kojim je naše uredito reagiralo na neke nespolobne ovdješnjega lista "Giornaleto", koji pod naslovom da tobože brani talijanski jezik pri puljskom Sudu, bez straha zapljene prikazuje sadašnje sudbenu osoblje u Puli kao nespolobno i nespolobno.

Mi se u kritiku one oblastne odredbe dakako ne čemo da upuštamo. Jedno što možemo mirne duše utvrditi i ovom primikom jest, da su suci hrvatske i slovenske narodnosti zadnjih desetak godina u Istri očistili po koju Augijevo štalu i ako Bog da još će tako!

Koncerat.

Včeras prizreduje ruska trupa pod vodstvom Mihajla Kozmin Bakinsky koncert u dvorani Narodnog Doma. Ulagalice u K. galeriji 50 para. Početak u 8^{1/2}.

Sutra koncerat.

Koncerat glazbenog društva iz Gorice. Na Duhovac 15. t. m. prisjetit će iz Gorice izletom više naše braće gorički Slovenaca sa svojim glazbenim društvom iz Gorice, koji će nam pridružiti tog dana posne podne u vrtu Narodnog Doma veliki pjevački koncerat.

Upozorujemo naše sli. občinstvo, da ne propusti te liepe prilike, da se nastavi i nadzrije lepot pjevanja izvježbanih i vrstnih pjevača, kao što su članovi uvaženog glazbenog društva u Gorici.

Razporođen: 1. a) Vilhar: "Slovenac i Hrvat"; b) Hajdrih: "Hercegovka", mužki zbor. — 2. Nedvěd: "Nazaj v planinskem raj", mješoviti zbor. — 3. Hubad: "Slovenske narodne pesme". — 4. Dr. G. Ipac: "Oblačnik", četveropjev. — 5. Křížkovský: "Utopljenka", mužki zbor. — 6. a) Bartl: "Na planine"; b) Pirnat: "Na rodne pesmi", mješoviti zbor. — 7. a) Lisinskis: "Tamu gdje stoji gradić bicel"; b) Nedvěd: "Ljubezen u pomladu", mužki zbor. — 8. Adamić: "Vasovačec", četveropjev. — 9. a) Dr. Schwab: "Večer na morju"; b) Zaje: "Crnogorac Crnogorski" mužki zbor. — 10. Pirnat: "Pomladna pesem", mješoviti zbor.

Družbeni zborodjiva: L. Michl.

Švirat de glazba c. i k. ratne mornarice.

Početak u 5 sati posle podne. Blagajna se otvoriv u 4 sata.

Ulagalice: na gornji dio vrtu 1 kruna do poljno 60 lipira.

Sluđaju nepogodnog vremena biti će koncerat u dvorani "Narodnog Doma" u 8 sati večer. Blagajna će se otvoriti u 7 sati večer. Ulaznica u dvoranu sa sjedala: u 1. red 3 krune, u 2. red 2 krune, u 3. red 1 K 50 lipira. Stajanje po 1 krunu. Galerija 60 lipira.

Hrvatsko kazalište u Puli.

U ponudejšak, drugi blagdan duhovski, davat će se "DEBORA", drama u 4 čina 8 slika. Početak u 8^{1/2}, sati na večer.

Izlet u Cres.

Prigodom glavne skupštine Družbe sv. Cirila i Metoda koja će se obdržavati u Cresu, dne 5. lipnja, odlučio je odbor ovdješnjene podružnice pridružiti iz Pule izlet u Cres i to posebnim parabrodom.

Odbor je već u dogovoru sa raznim parobrodarskim društvima, za ustup jednog parobroda za ovaj izlet.

Nadamo se da nijedan Hrvat i Slovensac neće uzmanjati, da onaj dan pobrati u Cres i da cuje izveštje o djelovanju ove naše istarske dobrotvornejkinje.

Uvjereni smo, da će se puljski Hrvati prikazati i ovaj put kao i prigodom drugih skupština god. 1907. u Pazinu, te učestvovati mnogobrojni izlet.

Prijave se primaju dnevno u kavani Narodnog Doma od 2—3 sata po podne.

Pjevačice.

U utorak u 7 i pol u večer bit će u dvorani Hrvatske Čitaonice prvi pokus ženskog zbera, za veliki koncerat, što će ga ovdješnjena podružnica Družbe davati dne 5. srpnja, na dan svetih apostola Cirila i Metoda, u korist Družbe. Preporučamo brojni odziv. Kušat će se krasni izvadak iz opere "Maričon" od našeg Albinića.

Za pjevački zbor.

Gosp. Nikola Mardetić sakupio je K. go. Božićivo ovog rođendana, koji kao marna pješica doprijenos i sabire za našodno djelo. Ugledali se u njega ostali.

Razne.

Kažnjen radi uvrijeđenje hrvatskoj narodnosti.

Dne 10. o. m. bila je pred tribunalom u Rovinju kažnena rasprava proti nekom Depicoltuanu, rodom iz Krka, a nastanjen u Štinjanu, kojega je državno ovdješnjeno tužilo radi uvrijeđenje hrvatskoj narodnosti. Depicoltuanu bio je radi toga kažen sa 14 dana zatvora uz 2 posta. Taj Depicoltuanov dokladio se pred nekoliko godina iz Krka u čisto hrvatsku sel Štinjan, tu gostoljubno primljen, a sada kad se nešto podkožio, počeo je vredjati onaj narod u čijem kruju našao je utocište i blagostanje. Radnik je takodjer u Arsenalu u Puli.

Ceste po Istri.

Vlada je, kako smo ju javili, učinila neki program za cestogradnju, koje bi se, bliznjih 15 godina imale provesti u Istri. Taj program, u koliko znamo, još nije konačan. Narodno neima biti konačan u tom, što se neke ceste, odvana krvavo potrebne, misli zidati tek u kasnije godine, a medju spada i cesta *Zugspätz-Lanišće*, koja bi se po Bojzen i ljudskom pravu imala izdati baš medju najprije.

Bilo kako mu drago, ugodno nam je javiti, da se približuju svome ostvarenju dvije vrlo znamenite velike ceste u našoj pokrajini, a to je ona od *Pazina kroz Gologoricki lug prema Kroatiju* i ona od *Livade prema Pazinu*.

Vlada se je izjavila, da će država dati 60 po sto troška, a pokrajina i kotori, kuda te ceste idu, imali bi dati skupu 40 po sto. Neka se naše občine razuazu, da što pade na općine, bude razdjeljeno na više godina, da se lagje podnosi, a djelo neka se započne čim prije. Dosta smo ekali!

Dr. Hribar, načelnik Ljubljane.

Prošle je sedmice ljubljansko gradsko zastupstvo u svečanoj sjednici izabrao ponovno za načelnika grada Ljubljane dr. Ivana Hribara, a dr. Tavčara za podnačelnika.

Ravnateljem konsularnog ureda u Miljanu,

imenovan je Hrvat, g. Stjepan Tišljar, rodom iz Virja, konsulatski savjetnik kod istog konsulata.

Demonstracije u Trstu.

U Trstu došlo je na poziv »univerziteta del popola« 150 talijanskih izletnika iz Padove i to ladjama iz Mletaka. Na gatu Sv. Carla dočekalo ih je mnogo sveta, te su izmjenjeni pozdravi. Policija još ovđije nije uvedovala. Izletnici su povedeni u grad u povorci, a mnoštvo, koje ih je dočekivalo počelo je pjevati Garibaldievu himnu i Oberdanovu pjesmu. Policija je na to raztrjala mnoštvo. U veler se imala obdržavati svedčana predstava u kazalištu, ali je policija zabranila.

Zavod za trgovinski pomladak u Trstu.

Kako čujem, namjerava tržačanska srbska pravoslavna občina otvoriti zavod za trgovinski pomladak iz Trsta, Dalmacije, Bosne i Hercegovine, koji hoće da se

pripravljava za trgovce. U začodu imati će omladina stan, hraou, ogrev i poslužu. Zato je određena osnovna glavnica na nekoliko tisuća kruasa, koja je u ova svrhu poklonio blagopokojni srbski dobrotvor Škuljević.

Hrvati ugledajmo se u braču Srbe, kako se oni brinu za svoj trgovski pomladak. Njihov rad i poštovnost bile nam za primjer.

† Eduard VII.

Eglezka se je u petak u večer zavila u crno, a siron daleki i gološni naseljani raširio se sa muojevnom brzinom glas o kraljev smrti.

Bolest je počela nazad više od petnaest dana jakom nazebom, koja je posile propala bronkitis. Kraljev austav bio je jak, pa je puno moglo podnjet, s toga se nije vele ni čuvao, a bolest se je držala laghnom, bez opasnosti, sve do zadnja tri dana, kad je kralj morao u postelju.

S kraljem Eduardom VII. bio je u grob energetički vladar sa mnogo inicijativa. On je u svakom vođnjem evropskom ugovoru donekle sudjelovao, te tako imao udjel u razvoju evropske politike kao malo tko. Engleski narod bio je odan svojemu kralju, te će njegova smrt biti povodom za izjavu ardučnih simpatija za kraljevsku obitelj. Eduard VII., kralj velike Britanije, kralj Irске i car Indije rodio se je 9. studenoga 1841. u Buckinghamskoj palati kao najstariji sin kraljice Viktorije i njezinih supruga princa Alberta. Očnjo se je dne 10. ožujka 1863. sa kraljicom Aleksandrom, kćerkom danskog kralja Kristijana IX. Njegov najstariji sin Albert Viktor umro je. Na 22. siječnja 1901. stupio je na prijestolje. Umro je u dobi od 68 godina i 8 mjeseci.

Nasliđio ga je na prijestolju mladić sin Gjuro, pod imenom Gjuro V.

Novi kralj Gjuro V. rodio se je dne 3. lipnja 1885. Dan 6. srpnja 1893. oženio se je s knjeginjom Marijom Teck, iz koga kralja imade pet sinova i kćer Viktoriju.

Cesar ide u Bosnu.

Njegovom Veličanstvu našemu Cesarju i Kralju fali još samo nekoliko mjeseci do samodrešenja godina života. Lijepa starost, je li? I u toj dobi teškoj i za težaku, odlučio se je poštovani starac, da teži vidjeti Bosnu i Hercegovinu, te dva novo ukovana bisera njegove krune. Svijet je redom čudi toliko jasnosti duše i tijela u našega Vladara, jer nije sala noču boraviti na Željencu, makar da je sve udobno uređeno, a ob dan slaslušavati tolika poslanstva od oblasti i od naroda, ure i ure biti na nogama, svakomu dati dočican odgovor na pozdrave i na Želje, pak pregledati vojsku, znamenite crkve i zamješte bogomolje i ostale znamenite zgrade.

Ipač se je stari naš Vladar na to odlučio, da se pokaže onomu narodu Bosne i Hercegovine u srecu zemlje u Sarajevu i Mostaru po koji dan, inače tražak Željencice bar po koju uru na vescim postajama, kao u Bosanskom Brodu, Doboju, Zenici i drugdje.

Pišu novine, da je narod u Bosnoj dočuvati za vladarevnu namjeru veselo, jer su dosadanji vladari Bosne od skoro 500 godina svome, turski sultani, vrlo rijetko kada bili u toj zemlji na pohode.

Njegovo Veličanstvo odputovalo je predu srijeđu iz Beča u Budimpeštu, a na 29. ovog mjeseca u jutro svanuti će, ako Bog da, sa velikom pratioj Željencicom iz Budimpešte u Brod na Savi pak onda preko na bosansku zemljinu.

Kažu, da će vladara pratiti sva tri zadjednička ministra i još predsjednici ministarstava same Austrije i same Ugarske.

Kad bi Madjari gledali dalje od nosa njihov bi ministar-predsjednik još morao uza se imati hrvatsko bana, da bude zastupan u vlasti službeno takodjer narodnost i staro pravo kraljevine Hrvatske i Bosne,

da budu jedno tijelo. Ali to su za suda Madjari teško privoliti.

Stanovništvo Beča.

Veliki gradovi imaju svoje urede, gdje se broje stanovnici ne samo svakih 10 godina, kao kad je općenit popis puka, nego zajedno, neprekidno, jer takvi uređaji računaju svaku smrt, svaki porod, svaku useljenje i izseljenje iz onoga grada.

Takov popis uveden je dakkako i grad Beč, prijestolnica našega vladarskoga doma i glavni grad Austrije. Velik je, pust ne bio, taj Beč, od kad mu se je priključila znamenita okolica. Ovih dana naši su, da je stanovništvo Beča prekoracišlo dva milijuna i sto tisuća dusa.

Računajmo jedno selo od petsto duha. To je već nešto. Pak uzmite četiri tisuće i dvjesto tolikih sel, pak od tam Beč!

A još nije najveća varoš na svijetu! A već je već po Kini i Americi, a u Evropi London, prijestolnica Inglezke za više od dva puta veći je od Beča. U tolikom broju puka lahko je raguzjeti, da ima silnoga bogatstva, ali i silnoga siromaštva, velikih kriješta i mudrosti, ali i velikih opadina i neznanja.

Dodataj broj „Omnibus“ izaziće u subotu 21. maja.

PARTE ITALIANA.

Sul sequestro dell'„Omnibus“.

Noi sapevamo, che l'enfant gate è sempre il privilegiato, e che in Austria bisogna cantare l'anno di Garibaldi per ottenerne Università a Trieste, e la "Wacht am Rein" per avere la padronanza. E se ad onta di queste cognizioni abbiamo considerato l'Austria Stato nostro, via, devesi attribuire soltanto a tradizioni milenarie, che ci guardano il sangue.

Ma quello che non ci può andare in testa, è che si trovarono procuratori di Stato e Presidenti di Tribunali capaci di sequestrarci il giornale, per aver noi voluto elogiare quei funzionari, che seppero liberare Pola dal cancro camorristico, che la ulcerava nell'organismo il più sacro e dedicato — la Giustizia.

Sapevamo che i deputati italiani, asserviti ad ogni governo, sono ora in auge, ma, in nome del § 490 del suo codice penale, signor procuratore di Stato, lasciate dire ladro al ladro.

Che reato trovate nel nostro articolo? Fellonia, perturbazioni? No, signor custode della legge! Erano incipazioni dirette a singole persone e dovevate dunque attendere, che quelle singole persone ci muovano accusa.

E poi ne fossero state anche incipazioni ad un intera molecola del vostro organismo birocratico, sembraci, che è compito della pubblica stampa di controllare i funzionari dello Stato, e non abbiamo fino ad ora udito, che Loubet avesse sequestrato il ben più poderoso: »J'accuse« di Emilio Zola.

O ironia! Il nostro sequestro fu confermato di quel Presidente, alla cui testimonianza intendevamo precipuamente richiamarci in prove delle verità di parecchie nostre affermazioni.

Le sappiamo ancora lunghe. E perciò Lei signor procuratore non avvierà sperabilmente contro di noi il procedimento soggettivo. Non sarebbe decoroso per la magistratura, che si prettamente pubblicamente ed insequestrabilmente, a Lubiana od a Zara, tutti i particolari delle nostre accuse. Perché ne non sapete non ci lasceremmo, giudicare dai giurati di Udine — pardon, di Rovigno.

L'esperienza che abbiamo tratto dell'ultimo sequestro è ancora una volta questa: Che a certa Stampa è lecito di denigrare falsamente magistrati modelli, mentre a noi si vieta di insorgere a loro difesa citando fatti veritieri, di quella male

augurata era, che oggi appunto per motivo loro non avvenga la nostra città.

In relazione poi all'articolo comparso sul «Giornalotto» di ieri, e composto di solite frasi vuote, senza indicazione di fatti concreti, più propriamente in relazione alla sfida lanciata di mettere alla luce i reati del defunto regime, che sono rimasti impuniti, dobbiamo rispondere soltanto, che sarebbe stata una omissione ultra camorristica, se quelle sozze non fossero state espiate. Il nostro scopo era di illustrare il vecchio e passato reggime tale quale era ed in questo compito siamo più che riusciti. Non vogliamo fare, perché il pubblico conosce e ricorda purtroppo bene i nostri accusati ed essi stessi trovano poi nelle nostre accuse certamente meglio di tutti gli altri la propria fotografia.

Si faciano avanti essi ed arrivederci a Filippi.

Il deputato di Pola.

A rischio di innimicarsi con Jacobone Mühl, dovrebbe cercare almeno che per Pola e per la durata della gravissima crisi di abitazioni, ora che è raccolto il Parlamento e che gli italiani hanno voce in capitolo, sia introdotta una legge speciale sui termini e modalità di diassetta. Oggi ci si getta sul lastrico in quattordici giorni fra scene raccapriccianti. Gli slogan forzosi sono all'ordine del giorno. La cui pidigia dei padroni di casa ha raggiunto il colmo. Ultimamente fu aumentato ad un inquilino nel Clivo della Carità l'affitto da 62 a 90 corone mensili.

Dove sono le decentate abitazioni operate comunali?

Questo questo, sepolci imbianchiti, e non Esposizioni a Cipidistria.

Il Machiavelli dei nostri giorni.

Lo scrive del «Giornalotto» asservito nel primo tratto sugli a famatori, che dietro al nuovo forniture del pane all'ospedale stava tutto il consorzio dei pistori, per danneggiare il «calmiero». Partito cooperativo.

Sicome i pistori gli hanno fatto ieri rimangiare quella insinuazione, il novello Machiavelli ha scoperto, che dietro al forniture stava il «Narodni Dom». Quando domani il «Narodni Dom» gli farà nuovamente rimangiare anche questa ipotesi, egli troverà dietro al forniture la Živnostenska Banka di Praga, ed infine forse anche l'imperatore della Russia. E tutto ciò soltanto per non riconoscere la verità che ben altre cause saranno la rovina del panificio, creato d'una parte per danneggiare gli slavi e dall'altra per empire certe tasche vuote.

Particolari in seguito. Oggi del resto abbiamo il piacere di annunciare, che col mese venturo il prezzo del pane ribasserà di altri 4 centesimi, affinché il «Giornalotto» non possa turlopinare il popolo assecondando il merito del ribasso al suo Calmiero.

Vlastnik i izdavač: Tiskara LAGINJA I DE. Odgovorno vodenik: Josko Malin.

POLA, 10. svibnja 1910.
POZIV.

Pozivlju se p. n. gg. članovi Konsumnog društva Sv. Polikarpa na glavnu skupštinu, koja će se obdržavati u srijedu, dne 18. o. m. u 8 s. na večer u krčmi g. Ivana M. Žič, admiralska ulica br. 12, sa slijedećim dnevnim redom:

1. Izjave o djelovanju god. 1909;
2. Rasprava i odobrenje obraćena 1909.
3. te o računu gubitka i dobitka;
4. Izbor nove uprave;
5. Eventualni predlozi.

Za obor Konsumnog društva Sv. Polikarpa

Predsjednik:
Ivan M. Žič.

URARSKI NAUČNIK prma se odmah uz malu plaću. Uzvati se u uredničtvu.

Naučnik

za knjigotiskarsku struku prima se u nauč. Isti mora da je svišto dva razreda gimnazije ili realke te na vršio 14 god. i podpunoma zdrav. Pohlepte upute u papirnicu Laginja i drug., Pula, ulica Giulia 1.

H. O. VOGRIĆ
KAPELNICK

PULA
Via Baracani, 5/II.

Poduzeće glesanir i pisanje privatne!

Dr. L. NOVAK
specialista za porodjaje
i ženske bolesti.
Ordinira od 3-4
Via S. Policarpo 1.

**Vendesi un fondo in via
Medolino vis-à-vis delle
baracche Rismundo.**

Rivolgersi all'
Antonio Udovicic
via Ciosuè Carducci 59.

PEKARNA
LJUDEVIT DEKLEVA
Via Campo Marzio br. 5
PODRUŽNICA
— Via Lissa broj 37. —
Telefona broj 53. :.

**Prodaja
svježeg kruha
3 puta na dan.**

PRODAJE SE gradjevno
zemljište, vlastništvo
„Družbe sv. Cirila i
Metoda“ u via Emo.
Za potanje obavesti popitati se
u pisarni Dr. M. Laginja.

VENDESI fondo per fab-
brica di proprietà della
Società dei ss. Cirillo e
Metodio, sito in v. Emo.

Per schiarimenti rivolgersi allo
Studio dell'avv. Dr. M. Laginja.

Prvo i najveće skladište ura i zlatne robe.

Jorgov pravi plasti sat u kovinom oklopu	K. 9.-
Fini Kovati sat s lancem	6.-
Pravi arhitrav remontir sat s kameninom i lancem	11.-
s drostrukim poklopcom, osobito čvrst s lancem	15.-
Pravi arhitrav remontir sat za gospode, s kameninom	10.-
dvostruki sa 3 srebrna poklopa	14.-
Srebrna Tula Ankora remontir sat, fini, sa 3 srebrna poklopa	20.-
u plastiok oklona, sa finim kovinskim brojem kama, 15 rubina	24.-
Pravi arhitrav Ankora remontir sat, 3 srebrna poklopa s kamjenima	16.-
Zlatni sat za gospode od K 42. napred	35.-
„Omega“ vrlo točan sat u srebrnom oklopu	24.-
14 kar. zlatni vratni lanci s privjesom	16.-
K 18-20 30 - i više	48.-
14 kar. Longines-lanci 150 cm dugi	60-70-80 - i više
14 kar. zlatni lanci narukvice K 30-38-44-60-	48.-
14 karat. zlatni lanci za gospodu K 32 40-50-60-80-	14.-

Pošteno jamstvo.

ul. Serbia, 21. — K. JORGO - PULA — ul. Serbia, 21.

FILIP BARBALIĆ

PULA - Via Sissano, 3.

Preporuča svoje
solidno skladište
pokućta.

Dodjite pa
ćete se
uvjeriti!

Raccomanda il suo
grande deposito
mobili.

Venite per
accer-
tarsene!

NAJPRIKLADNIJI DAROVI

za krizmu i imandan!

POSLOVNO GESLO: Ur mali obitak, veliki primjer, istaknuti samos dobiti.

Ismi duroke študije zapan ura nije uvjek priječa užita. Ispak za čove, koji treba dobiti uru, a to je u danasnosti prilike vrak koji praktično nema, ima sačin takvog vrijednosti, koja je dobiti potražana. Bilo je ne imati ure, nego li takvu koja neće točno. D bra i pouzdana ura črva do stote i neupouzdanosti, metraže se bojati da će ne potrebitno vrijeme otmanim potratiti. Rođaća moći će takođe obdržavati.

Ako dake trebate uru, ura, to u m se najbolje preporučuje dobro poznate ure kao:

ORIGINAL GLASHUTTE, SCHAFFHAUSEN, OMEGA.

MOERIS I ORIGINAL ROSEKOPF-PATENT,

od zlata, srebra, nikla i ocicli in made učick veliki izbor na osladitu.

LUDOV. MALITZKY nastojnik
EMIL F. UNTERWEGER

Utemeljeno 1897. — PULA, via Serbia 65.

Uzgoje se eventualno i na obročnoj odjeljivači.

Veliki izbor svih drugih ure užljahica, budući, hrvatski i opštine stvari, i trebitno za pušenje.

Prije česte mijenjanja robe, to ne držim cijenika dosta je kod narudžbe, navesti vrt robe. Uz

dobro jamstvo i preporučiti užjem stvari na izbor.

Nagrada diploma za vlastite proizvode

ANT. DOMINIS

Via Marianna 7 — PULA — Vlastita kuća.

Bogato skladište finog i jedinstvenog ulja na malo i veliko

i dalmatinskog i istarskog vina na veliko.

Trgovina specijera i kolonialne robe te slanih riba, ob-

ujubljivim među običnjivom u Puli i okolicu.

PRODAJA NA MALO I VELIKO

Glavno zastupstvo LASTILA za cipele Družbe sv. Cir. i Met.

SIRITE I KUPUJTE „OMNIBUS“ - DIFFONDITE L. „OMNIBUS“

Novi
fotografski
atelier
ERMINIO MIONI
ulica Sergia 67, III kat.

Prenutna slikanje svakovrstnih skupina u i izvan ateliera.

Povećava i umanjuje svaku vrst fotografija.

Prenutna izradba fotografija za privjeske i fotografiju razglednica.

Podverba brza, cene umjerene.

Slavenima grada i okoline preporučamo našu krojačnicu na

GLAVNOM TRGU, 6
(Piazza Foro Nr. 6)

koja je uvijek snabdijena najmodernijom robom iz po najboljih tvornica suknja češke i engleske.

Cijene su veoma umjerene, a poslužba brza i solidna.

Ant. Klement, Pula
krojač.

GIACOMO ZUDICH

PULA

Via Giosuè Carducci, 57.

Najbolje
uredjena trgovina
željezne robe.

Veliko skladište
svakovrstnih
koža.

Najniže cijene.

ZVONIMIR TKALČEC
PULA, via Siana, 25.
Glavno zastupstvo poznate
Volanijeve-lužine za pranje
rublja.
Cijenike i pute na zalihev Frančo.

Koncesionirana mehanička radionica

B. ROBAK - Pula

Via Abbazia broj 25

a od 15. maja u
Via Giulia b oj 5

Prenutna uređenja pidpumni i upaljivači, pramice i kloseti; uređaji plinsko i električno vođeni, vodo- vodi i električne crnove.

Popravljanje i prenositje namještaja motora na plin i benzini te sve ručne sačinjavajuće u mehaničku strukturu. — Nadajući drži **veliko skladište** ljetvena, mreživa i tijekova za plin, električni žarulje, žarulje itd. itd.

Sabljice, u hrvatskom, češkom, njemačkom i latinskom jeziku.

Cene umjerene.

Pekarna finog peciva
3 put svježe na dan

Matej Dekleva

Via Veterani broj 1
PODRUŽNICA: Via Ospedale broj 7.
Telefona broj 53.

Prodaja finne hrane iz nekih mlinova uz umjerene cijene.

3 put
svježi
na dan

Austrijska
trgovina robe za gospodu i gospodje

„OLD ENGLAND“

(vlastnica ANTONIJA AHNE)

PULA, Via Sergia br. 47.

Rubenije u svakoj cjeni, za gospodu i gospodje, vunene robe, rukavica u velikom izboru, toalete i galerijske robe, parfema i sapuna, mahala, bluza za gospodje, dolnjih suknja (Japons) i pregača, potrebe za odore, kravata za gospodu i gospodje, steznika, kišobrana, galosa itd. itd.

Ustanovljena 1891.

Istarska Posuđilnica u Puli

registrana zadruga na ograničeno jamčenje

Vlastita kuća

(Narodni Dom)

Podružnica u Pazinu.

Daje hipotekarne i mjenbene zajmove i uz mjesečnu
otplatu te prima uloške, koje ukamačuje uz

4|2|0|0

čisto bez ikakvog odbitka.

Najveće i jedino domaće skladište pokućstva

A. Žunić i dr. - Pula

via Giusuè Carducci, 10.

Vlastita brusiona mramora.

Tapetarska radionica.